FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 5 maj 2017

241/2017

Statsrådets förordning
om byggnaders tillgänglighet

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 117 e § 2 mom. i markanvändnings- och bygglagen (132/1999), sådant det lyder i lag 958/2012:

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på tillståndspliktigt uppförande enligt 125 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) av nya förvaltnings-, service-, kontors-, affärs-, lager- och produktionsbyggnader samt bostadshus. På uppförande av småhus tillämpas dock endast 2–4 § och på uppförande av lager- och produktionsbyggnader endast 2–5, 8, 10 och 11 §.

När det gäller förvaltnings-, service-, kontors-, affärs-, lager- och produktionsbyggnader samt allmänna utrymmen i flervåningsbostadshus ska denna förordning också tillämpas på reparationer och ändringar, utvidgningar, utökningar av det utrymme som räknas till en byggnads våningsyta och ändringar av en byggnads ändamål så att den tas i bruk för förvaltnings-, service-, kontors- eller affärsverksamhet eller för boende, om dessa åtgärder är tillståndspliktiga enligt 125 § i markanvändnings- och bygglagen och till den del det med hänsyn till byggnadens egenskaper samt åtgärdernas art och omfattning är ändamålsenligt att förbättra tillgängligheten. På de åtgärder som avses ovan och som vidtas i lager- och produktionsbyggnader tillämpas dock endast 2–5, 8, 10 och 11 §.

Vad som i denna förordning föreskrivs om byggnader som är avsedda för ett visst ändamål gäller också sådana utrymmen i andra byggnader som är avsedda för motsvarande ändamål.

2 §

Förbindelseleder som leder till byggnader

Mellan en byggnad och tomtens eller byggnadsplatsens gräns samt mellan en byggnad och utrymmen och områden som betjänar användningen av byggnaden ska det finnas en förbindelseled som är minst 1 200 millimeter bred, är lätt att upptäcka och har en jämn, fast och halkfri yta. En förbindelseled utomhus får ha en lutning på högst fem procent. Om det på en förbindelseled finns trappsteg ska det i anslutning till dem finnas en ramp eller fast installerad anordning som är avsedd för lyft av personer och som är lämplig för personer som använder rullstol eller hjulförsett gånghjälpmedel. Vad som föreskrivs i detta moment gäller inte egnahems- och parhus och inte heller sammanbyggda stadsvillor, om en tillgänglig förbindelseled inte är möjlig med beaktande av byggnadsplatsen och höjdskillnaderna.

En ramp som avses i 1 mom. ska vara lätt att upptäcka och rak, ha en jämn, fast och halkfri yta, vara minst 900 millimeter bred och vid dess kant ska det finnas ett minst 50

millimeter högt avåkningsskydd, om inte rampen gränsar till en fast konstruktion. Vid rampens början och slut ska det finnas ett minst 1 500 millimeter långt horisontellt vilplan. En ramp får ha en lutning på högst fem procent. Om höjdskillnaden är högst 1 000 millimeter får rampens lutning dock vara högst åtta procent. I detta fall får en sammanhängande ramp ha en höjdskillnad på högst 500 millimeter och därefter ska förbindelseleden ha ett minst 2 000 millimeter långt mellanliggande horisontellt vilplan. En ramp utomhus får dock ha en lutning som överstiger fem procent endast om den kan hållas i samma skick som motsvarande ramp inomhus. Bestämmelser om räcken, ledstänger och annat förhindrande av fall och felstigning finns i en förordning som utfärdats med stöd av 117 d § 2 mom. i markanvändnings- och bygglagen.

Om det finns parkeringsplatser i anslutning till en byggnad ska ett tillräckligt antal av dem, dock minst en, vara avsedda för personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga. En sådan parkeringsplats ska vara minst 3 600 millimeter bred och minst 5 000 millimeter lång och den ska förses med symbolen för tillgänglighet. Vad som föreskrivs i detta moment gäller inte egnahems- och parhus och inte heller sammanbyggda stadsvillor.

3 §

Entréer till byggnader

Avståndet mellan väggens innerhörn eller andra fasta hinder och den sida av byggnadens ytterdörr som öppnas ska på den sida mot vilken dörren öppnar sig vara minst 400 millimeter.

Avsatsen framför ytterdörren ska vara minst 1 500 millimeter bred och minst 1 500 millimeter lång.

4 §

Dörrar

Den fria bredden på dörrar och dörröppningar i förbindelseleder inne i byggnader, dörrar som leder från trappuppgången till bostäder och dörrar till de utrymmen som avses i 9 § 2 mom. och 10 § ska vara minst 850 millimeter. Bestämmelser om dimensioneringen av byggnaders ytterdörrar och dörrar till andra utgångar finns i en förordning som utfärdats med stöd av 117 b § 3 mom. i markanvändnings- och bygglagen.

Den fria bredden på dörrar och dörröppningar som leder till utrymmen i andra byggnader än bostadshus, bostadsrum i bostadshus, nödvändiga utrymmen som betjänar boendet och utrymmen som betjänar användningen av en byggnad ska vara minst 800 millimeter.

Vid dörrar får det inte finnas nivåskillnader eller trösklar, om de inte är nödvändiga av ljud- eller fuktskäl eller på grund av andra motsvarande omständigheter. I sådana fall får en tröskel eller nivåskillnad vara högst 20 millimeter hög, och tröskeln ska utformas så att den är lätt att passera med rullstol och hjulförsett gånghjälpmedel. Vid en dörr till ett utrymme utomhus som betjänar användningen av en viss bostad får nivåskillnaden utanför dörren överstiga 20 millimeter, om nivåskillnaden med rimliga medel kan avlägsnas med hjälp av utrustning som är avsedd för utrymmen utomhus. I fråga om småhus gäller det som föreskrivs i 2 och 3 mom. endast ingångsplanet.

Byggnaders ytterdörrar och dörrar till utrymmen som betjänar användningen av ett bostadshus ska vara sådana att de lätt kan öppnas av personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga.

5 §

Förbindelseleder inne i byggnader

Förbindelseleder inne i andra byggnader än bostadshus och förbindelseleder i allmänna utrymmen i bostadshus ska vara lätta att upptäcka och ha en jämn och halkfri yta.

Om en förbindelseled som avses i 1 mom. är smalare än 1 500 millimeter ska det i förbindelseleden med minst 15 meters mellanrum finnas ett vändutrymme motsvarande en cirkel med en diameter på minst 1 500 millimeter.

6 §

Övriga utrymmen i byggnader

Utrymmen i andra byggnader än bostadshus och de allmänna utrymmena i bostadshus samt den fasta inredningen och utrustningen i utrymmena ska vara lämpliga för personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga.

I bostadshus där det enligt 7 § utöver trappor också ska finnas en hiss ska det i en bostads tambur och kök finnas ett vändutrymme motsvarande en cirkel med en diameter på minst 1 300 millimeter.

Oberoende av byggnadens våningstal ska det i tamburen och köket i bostäder som är avsedda för serviceboende eller för stödboende för personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga finnas ett vändutrymme motsvarande en cirkel med en diameter på minst 1 500 millimeter. En sådan bostad ska till sin dimensionering också i övrigt möjliggöra användning av hjälpmedel samt assistans.

7 §

Förbindelsen mellan nivåer i bostadshus

I ett bostadshus ska det utöver trappor också finnas en hiss, om ingången till en bostad i huset, ingångsplanet medräknat, ligger på tredje våningen eller högre upp än tredje våningen. Om ingången till byggnaden ligger mellan två våningsplan, betraktas det lägre av dessa som ingångsplan.

Hissförbindelsen ska utsträckas till ingångsplanet och till alla plan där det finns en ingång till en bostad eller ett utrymme som betjänar användningen av byggnaden.

Hisskorgen i en hiss som avses i 1 mom. ska vara minst 1 100 millimeter bred på dörrsidan och minst 1 400 millimeter djup. Om en hiss installeras i efterhand i ett befintligt bostadshus får dimensioneringen av hisskorgen avvika från vad som föreskrivs i detta moment, om det är nödvändigt för att bevara en byggnads utmärkande särdrag.

8 §

Förbindelsen mellan nivåer i andra byggnader än bostadshus

Om det i en annan byggnad än ett bostadshus finns nivåskillnader som är mindre än byggnadens våningshöjd ska det mellan nivåerna utöver trappor också finnas en förbindelse i form av antingen en i 2 § 2 mom. avsedd ramp eller en i 7 § 3 mom. avsedd hiss eller någon annan fast installerad anordning som är avsedd för lyft av personer och som är lämplig för personer som använder rullstol eller hjulförsett gånghjälpmedel. Om nivåskillnaden är lika stor eller större än våningshöjden ska förbindelsen mellan nivåerna ordnas med en hiss som överensstämmer med vad som föreskrivs i 7 § 3 mom.

9 §

Toalett- och tvättrum i bostadshus

I bostadshus där det enligt 7 § utöver trappor också ska finnas en hiss ska alla bostäder ha minst ett toalett- och tvättrum där det finns ett fritt utrymme motsvarande en cirkel med en diameter på minst 1 300 millimeter. Den fasta inredningen ska i förhållande till det fria utrymmet placeras så att en person med nedsatt rörelseförmåga kan använda den. Toalett- och tvättrum av detta slag ska kunna utrustas så att de är lämpliga för personer med nedsatt rörelseförmåga.

Bostäder som är avsedda för serviceboende eller för stödboende för personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga ska ha minst ett toalett- och tvättrum där det finns ett fritt utrymme motsvarande en cirkel med en diameter på minst 1 500 millimeter. Den fasta inredningen ska i förhållande till det fria utrymmet placeras så att en person med nedsatt rörelseförmåga kan använda den. Dessutom ska det på ena sidan av toalettstolen finnas ett fritt utrymme på minst 800 millimeter. Toalett- och tvättrum av detta slag ska kunna utrustas så att de är lämpliga för personer med nedsatt rörelseförmåga.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte byggnader där det endast finns bostäder som är avsedda för personer som deltar i utbildning som berättigar till studiestöd enligt lagen om studiestöd (65/1994) eller bostäder som är avsedda för personer i åldern 18–29 år. I sådana byggnader ska det i minst fem procent av bostäderna, dock i minst en bostad, finnas ett toalett- och tvättrum som överensstämmer med vad som föreskrivs i 2 mom. I de allmänna utrymmena i dessa byggnader ska det dessutom finnas en i 10 § avsedd toalett som är tillgänglig från en förbindelseled inne i byggnaden.

De bastu-, tvätt- och omklädningsutrymmen som är gemensamma för invånarna i ett bostadshus ska vara lämpliga för personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga. Toalett- och tvättrummen i anslutning till dessa utrymmen ska överensstämma med vad som föreskrivs i 2 mom.

10 §

Toaletter i andra byggnader än bostadshus

I andra byggnader än bostadshus ska det finnas ett med beaktande av byggnadens användningsändamål, de funktionella helheterna och avstånden behövligt antal ändamålsenligt placerade toaletter som är lämpade för personer som använder rullstol eller hjulförsett gånghjälpmedel. Dessa toaletter ska placeras så att användarens och assistentens kön inte påverkar tillträdet till dem och förses med symbolen för tillgänglighet.

I en toalett som avses i 1 mom. ska det finnas ett fritt utrymme motsvarande en cirkel med en diameter på minst 1 500 millimeter. Den fasta inredningen ska i förhållande till det fria utrymmet placeras så att en person med nedsatt rörelseförmåga kan använda den. Dessutom ska det på båda sidorna av toalettstolen finnas ett fritt utrymme på minst 800 millimeter. Alternativt kan det nära varandra placeras två toaletter där det i den ena finns ett fritt utrymme på minst 800 millimeter på vänstra sidan av toalettstolen och i den andra på högra sidan av toalettstolen. Toalettstolen ska placeras så att avståndet mellan stolen och väggen bakom den är 200–300 millimeter.

Toaletter som avses i 1 mom. ska utrustas så att de är lämpliga för personer med nedsatt rörelseförmåga. Om det i en byggnad finns ett övervakningssystem, ska toaletterna utrustas med ett larm som är kopplat till övervakningscentralen.

11 §

Övriga hygienutrymmen i andra byggnader än bostadshus

En del av omklädnings-, tvätt-, bastu- och simbassängutrymmena i andra byggnader än bostadshus ska vara lämpade för personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga.

Dessa utrymmen ska förses med symbolen for tillgänglighet. Om det i en byggnad finns ett övervakningssystem, ska utrymmena i fråga utrustas med ett larm som är kopplat till övervakningscentralen.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska åtminstone ett omklädningsrum i förbindelse med ett tvättrum i en simhall, badinrättning, servicecentral, läroanstalt eller annan motsvarande byggnad kunna användas av både personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga och deras assistenter oberoende av kön.

För personer med nedsatt rörelseförmåga ska tillträde till simbassängerna in en byggnad som avses i 2 mom. ordnas med hjälp av en anordning som är avsedd för lyft av personer och som kan hanteras självständigt.

12 §

Samlingslokaler

Om det i lokaler med åskådarplatser, i auditorier, fest- eller konferenssalar, i restauranger, undervisningslokaler eller i andra motsvarande samlingslokaler eller i serviceutrymmen för allmänheten finns ljudåtergivningssystem ska systemen vara försedda med induktionsslingor eller andra motsvarande ljudöverföringssystem.

Om en lokal eller ett utrymme som avses i 1 mom. har fasta stolar, ska tillgängliga ingångsleder föra till fler än en bänkrad, och de ska ha ett tillräckligt antal rullstolsplatser.

13 §

Inkvarteringslokaler

I hotell och andra motsvarande inkvarteringsbyggnader ska minst fem procent av inkvarteringslokalerna, dock minst en inkvarteringslokal, vara lämpliga för personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga och deras assistenter. I sådana inkvarteringslokaler ska det finnas ett toalett- och tvättrum som överensstämmer med vad som föreskrivs i 9 § 2 mom. Åtminstone hälften av dessa toalett- och tvättrum, dock minst ett, ska utrustas så att de är lämpliga för personer med nedsatt rörelseförmåga och de övriga toalett- och tvättrummen ska vid behov kunna utrustas på detta sätt.

14 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2018.

Genom denna förordning upphävs 53 § i markanvändnings- och byggförordningen (895/1999).

På bygglovsansökningar som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna förordning tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Borgå den 4 maj 2017

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

Regeringssekreterare Meri Pensamo

UTGIVARE: JUSTITIEMINISTERIET ISSN 1456-9663